

Dokument s plenarne sjednice

B9-0084/2020

22.1.2020

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesenog nakon izjave Komisije

u skladu s člankom 132. stavkom 2. Poslovnika

o rodno uvjetovanoj razlici u plaćama
(2019/2870(RSP))

Sandra Pereira, Anja Hazekamp, Manuel Bompard, Pernando Barrena Arza, Alexis Georgoulis, Leila Chaibi, Özlem Demirel, Marisa Matias, José Gusmão, Anne-Sophie Pelletier, Konstantinos Arvanitis, Eugenia Rodríguez Palop, Miguel Urbán Crespo, Idoia Villanueva Ruiz, Stelios Kouloglou, Younous Omarjee, Marc Botenga, Manu Pineda, Sira Rego, Dimitrios Papadimoulis, Mick Wallace, Clare Daly, Giorgos Georgiou, Niyazi Kizilyürek
u ime Kluba zastupnika GUE/NGL-a

**Rezolucija Europskog parlamenta o rodno uvjetovanoj razlici u plaćama
(2019/2870(RSP))**

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU), a posebno njegove članke 8. i 153. (o ravnopravnosti muškaraca i žena) te 10. i 19. (o nediskriminaciji),
  - uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji (UEU), posebno njegove članke 2. i 3., u kojima su načela nediskriminacije i rodne jednakosti utvrđena kao temeljne vrijednosti Unije,
  - uzimajući u obzir Povelju EU-a o temeljnim pravima, a posebno njezine članke 21. (o nediskriminaciji) i 23. (o ravnopravnosti žena i muškaraca),
  - uzimajući u obzir članke 22. i 25. Opće deklaracije o ljudskim pravima,
  - uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW),
  - uzimajući u obzir Program Ujedinjenih naroda za održivi razvoj do 2030. i ciljeve održivog razvoja, osobito ciljeve 1., 5., 8. i 10. te njihove podciljeve i pokazatelje,
  - uzimajući u obzir Europsku konvenciju o ljudskim pravima (ECHR),
  - uzimajući u obzir Konvenciju (br. 100) Međunarodne organizacije rada (MOR) o jednakosti plaća iz 1951.,
  - uzimajući u obzir Direktivu 2006/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2006. o provedbi načela jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i rada¹,
  - uzimajući u obzir Akcijski plan EU-a za razdoblje 2017. – 2019. o borbi protiv razlike u plaćama između spolova, koji je izradila Komisija (COM (2017)0678),
  - uzimajući u obzir globalno izvješće MOR-a o plaćama za razdoblje 2018. – 2019.,
  - uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da 69 godina nakon usvajanja Konvencije br. 100 Međunarodne organizacije rada (MOR) o jednakosti plaća i unatoč napretku koji su žene ostvarile u pogledu integracije u formalno zapošljavanje, povećanja razine obrazovanja i razvoja svoje političke i ekonomske neovisnosti, rodno uvjetovana razlika u plaćama i dalje predstavlja problem diljem svijeta i u zemljama članicama EU-a;

---

¹ SL L 204, 26.7.2006., str. 23.

- B. budući da rodno uvjetovana razlika u plaćama u EU-u iznosi 16 %, što znači da žene na razini cijelog gospodarstva prosječno zarađuju 16 % manje po satu od muškaraca; budući da to znači da žene zapravo rade bez plaće 59 dana u godini u usporedbi s muškarcima, što je odraz činjenice da su žene suočene s većom eksploracijom na tržištu rada; budući da rodno uvjetovana razlika u plaćama raste na 40 % kada se uzmu u obzir stope zaposlenosti i ukupno sudjelovanje na tržištu rada;
- C. budući da je situacija još gora kada žene odu u mirovinu jer njihove mirovine iznose oko 37 % manje nego mirovine muškaraca zbog rodno uvjetovane razlike u plaćama, među ostalim čimbenicima; budući da to proizlazi iz nejednakosti nagomilanih tijekom radnog vijeka žena i razdoblja odsutnosti s tržišta rada koja se zbog toga nameću ženama;
- D. budući da se oko dvije trećine razlika u plaćama žena i muškaraca ne mogu objasniti razlikama u značajkama tržišta rada kao što su dob, iskustvo, obrazovanje, kategorija zanimanja, radno vrijeme ili neka druga vidljiva značajka, što pokazuje da je diskriminacija jasan čimbenik, a diskriminacija između muškaraca i žena također se preklapa s diskriminacijom na temelju rase, etničke pripadnosti, migracijskog statusa, vjeroispovijesti, seksualne orientacije, dobi i invaliditeta, među ostalim; budući da je interseksionalni pristup ključan za razumijevanje višestrukih oblika diskriminacije koji doprinose rodno uvjetovanoj razlici u plaćama za žene koje istovremeno pripadaju većem broju identitetskih skupina te za razumijevanje međuodnosa roda i drugih društvenih čimbenika;
- E. budući da su uzroci rodno uvjetovane razlike u plaćama brojni i da uključuju rodno segregirana tržišta i sektore rada, podcenjivanje rada žena, seksističke stereotipe, nedostatak mogućnosti za ravnotežu između privatnog i profesionalnog života te očekivanja da bi žene trebale biti primarne skrbnice, što u konačnici dovodi do prekida u karijeri, rada na nepuno radno vrijeme i sve nesigurnijih plaća i uvjeta rada;
- F. budući da kumulativni učinci višestrukih oblika diskriminacije s kojima se žene suočavaju znatno doprinose rodno uvjetovanim razlikama u plaćama i mirovinama, zbog čega su žene izložene većem riziku od siromaštva i socijalne isključenosti, a njihova djeca i obitelji moraju snositi posljedice; budući da je siromaštvo uglavnom koncentrirano u obiteljima u kojima su žene jedine koje zarađuju, pri čemu je 35 % samohranih majki u EU-u 2017. bilo izloženo riziku od siromaštva, u usporedbi s 28 % samohranih očeva; budući da rizik od siromaštva naglo raste tijekom života, a siromaštvo među osobama u dobi od 75 i više godina postojano je koncentrirano među ženama;
- G. budući da su žene osobito pogodene nesigurnim radom; budući da je stopa nezaposlenosti između 2008. i 2014. porasla zbog teške gospodarske krize koja je pogodila EU; budući da je 2014. stopa nezaposlenosti žena (10,4 %) i dalje bila viša od stope nezaposlenosti muškaraca (10,2 %); budući da je gospodarska kriza utjecala na cijelu Europsku uniju, pri čemu su posebice ruralna područja bila pogodena katastrofalnom nezaposlenošću, siromaštvom i depopulacijom, što naročito utječe na žene;
- H. budući da je 2018. godine 31,3 % zaposlenih žena u dobi od 20 do 64 godine u EU-u

radilo na nepuno radno vrijeme, dok je muškaraca zaposlenih na nepuno radno vrijeme bilo 8,7 %; budući da je, čak i uz postupno smanjenje razlike u zaposlenosti, 2018. u svim državama članicama i dalje bilo više zaposlenih muškaraca (79 %) nego žena (67,4 %);

- I. budući da mnoge žene rade u neformalnim sektorima gospodarstva; budući da se treba uhvatiti u koštac s posljedicama iznimno nesigurnog i nereguliranog neformalnog rada, kao što su eksternalizacija i podugovaranje u velikim poduzećima;
- J. budući da su zakonski utvrđena prava na jednak plaću za rad jednakve vrijednosti često ograničena ili neostvarena; budući da je kolektivno pregovaranje odlučujući čimbenik u preokretanju i prevladavanju nejednakosti; budući da je, kada su u pitanju siromašni, jamčenje jednakve plaće za rad jednakve vrijednosti samo po sebi nedovoljno te bi stoga jednakoj plaći trebalo težiti u okviru općeg povećanja plaća radnika;
- K. budući da bi se razvoj politika jednakosti trebao temeljiti na jednakom pristupu mogućnostima za žene i muškarce; budući da se kontinuirana diskriminacija između žena i muškaraca namjerno potiče kako bi se ojačale politike kojima se nastoji sniziti plaće i deregulirati rad;
- L. budući da su žene previše zastupljene na najslabije plaćenim ili najniže rangiranim radnim mjestima; budući da je važno da se minimalnom plaćom, koju zasebno utvrđuje svaka država članica, ljudima jamči pokrivanje troškova života;
- M. budući da je, kako bi se prevladale nejednakosti u mirovinama te općenito zaštiti i povećale mirovine, od ključne važnosti da sustavi socijalne sigurnosti i dalje postoje u javnoj sferi te da se u njih uključe načela solidarnosti i preraspodjele, kao i da se u borbu protiv nesigurnog i dereguliranog rada ulože najveći mogući napor;
- 1. izražava duboko žaljenje zbog činjenice da u EU-u i dalje postoje rodno uvjetovane razlike u plaćama, što sa sobom nosi negativne posljedice za socijalni i ekonomski status žena i za društvo u cjelini; poziva države članice da poduzmu konkretnе i hitne mјere za prevladavanje nejednakosti u plaćama te da zajamče jednak plaću za jednak rad, istodobno promičući opće povećanje plaća; osim toga, poziva države članice da poduzmu ciljane mјere kojima bi se uklonila rodno uvjetovana razlika u mirovinama, posebice preko općeg, jednokratnog i znatnog povećanja mirovina;
- 2. podsjeća da rodno uvjetovana razlika u plaćama i njezini uzroci imaju eksponencijalno štetne posljedice za žene tijekom njihova cijelog života, koje kulminiraju rodno uvjetovanom razlikom u mirovinama koja je više nego dvostruko veća od razlike u plaćama; podsjeća da su žene izloženije riziku od siromaštva u starijoj životnoj dobi u odnosu na muškarce zbog cjeloživotnih razlika u plaći i radnom vremenu, zbog različite dobi odlaska u mirovinu za muškarce i žene u nekim državama članicama te zbog činjenice da više starijih žena živi samo; poziva države članice da uvedu specifične mјere za borbu protiv rizika od siromaštva za starije žene povećanjem mirovina, ali i pružanjem socijalne potpore;
- 3. potvrđuje da bi, uz promicanje radne regulative utemeljene na većim radničkim pravima, reguliranom radu i zabrani nesigurnih radnih mjesta, trebalo ponovno uspostaviti, braniti i promicati kolektivno pregovaranje kao odlučujući alat za

prevladavanje nejednakosti, posebno u pogledu plaća;

4. poziva na ulaganje zajedničkih npora kako bi se poboljšao pristup mogućnostima zapošljavanja za žene te stvorile mogućnosti za razvoj kojima bi se povećale plaće u zanimanjima u kojima dominiraju žene, u okviru potrebnih akcijskih planova;
5. poziva na donošenje i potpunu provedbu mjera za podizanje minimalnih plaća kako bi se ljudi mogli nositi s troškovima života;
6. ističe da su pristup radu i uvjeti koji ga omogućuju ključni za osnaživanje i neovisnost žena u svakoj sferi života, od rada do socijalne, ekonomске i političke participacije, među ostalim;
7. upozorava na to da dugoročni učinci mjera štednje u mnogim državama članicama negativno utječu na ekonomsko osnaživanje žena i ostvarivanje rodne jednakosti, uz rastuću nezaposlenost, deregulaciju tržišta rada, povećanu nesigurnost i niske plaće, čime su posebno zahvaćene žene, dok smanjivanje sredstava za javne usluge, posebno u području zdravstva i obrazovanja, te socijalnih naknada, povećava višestruke oblike diskriminacije i nejednakosti s kojima se žene suočavaju;
8. poziva EU i njegove države članice da zaustave i ukinu mjere štednje te smanjivanje sredstava za programe rodne jednakosti, javne usluge i, naročito, za pružanje seksualne i reproduktivne zdravstvene skrbii;
9. poziva države članice da ulože veće napore kako bi se rodno uvjetovana razlika u plaćama uklonila strogom primjenom načela jednakih plaće za jednak rad ili rad jednakih vrijednosti, ne samo zakonodavnim putem, već i ponovnom uspostavom, promicanjem i obranom kolektivnog pregovaranja; nadalje, poziva na poduzimanje mjerama kojima bi se riješio problem vertikalne i horizontalne segregacije u zapošljavanju te diskriminatornih praksi u odlučivanju o zapošljavanju i unapređenju;
10. poziva EU i države članice da ojačaju zaštitu majčinstva, očinstva i roditeljstva u radnom zakonodavstvu, posebno tako da se produži trajanje dopusta i da on bude u potpunosti plaćen, da se smanji broj radnih sati tijekom dojenja te da se poduzmu odgovarajuće mjeru za provedbu takve zaštite, ali i da se uloži u pružanje besplatne javne mreže usluga obrazovanja i skrbi u ranom djetinjstvu te usluga dugotrajne skrbi; u vezi s tim protivi se primjeni osobnih, fleksibilnih radnih aranžmana, koja predstavlja sredstvo za deregulaciju tržišta rada i oslabljivanje radničkih prava;
11. napominje da su nedostatna dostupnost, odvraćajući troškovi i nedostatak infrastrukture za kvalitetnu skrb o djeci i dalje velika prepreka ravnopravnom sudjelovanju ponajprije žena u svim aspektima društva, uključujući zapošljavanje;
12. ističe da bi se spomenutim politikama trebala olakšati integracija žena na tržište rada i da bi trebale biti posebno usmjerene na obitelji s niskim prihodima, obitelji sa samohranim roditeljem i druge skupine u nepovoljnem položaju;
13. poziva države članice da razmijene najbolje prakse u uređivanju svojih tržišta rada na način da se time doprinese uklanjanju rodno uvjetovane razlike u plaćama i mirovinama;

14. poziva države članice da ojačaju kapacitete javnih tijela zaduženih za pitanja rada, posebno na razini ljudskih resursa, kako bi se zajamčilo da se poduzmu nužne mjere za ostvarivanje radničkih prava utvrđenih zakonodavstvom ili kolektivnim ugovorom, među ostalim, nametanjem sankcija poduzećima koja ne poštuju pravila; nadalje, poziva da se procijeni mogućnost da se financiranje sredstvima EU-a uvjetuje primjenom visokih radnih standarda i nepostojanjem diskriminatornih praksi prema ženama;
15. ističe da je potrebno dodatno poboljšati prikupljanje podataka razvrstanih na temelju roda u područjima poput neformalnog zapošljavanja, poduzetništva, pristupa finansiranju i uslugama zdravstvene skrbi, nasilja nad ženama i neplaćenog rada; naglašava da je za donošenje politika na temelju informacija i dokaza potrebno prikupljati i koristiti kvalitetne podatke i dokaze; poziva Komisiju i države članice da prikupljaju razvrstane podatke kako bi bolje procijenile i popratile napredak u uklanjanju rodno uvjetovane razlike u plaćama te da pritom posvete posebnu pozornost skupinama koje su suočene s višestrukim i interseksionalnim oblicima diskriminacije, kao što su žene s invaliditetom, migrantice i pripadnice etničkih manjina, Romkinje, starije žene, samohrane majke i osobe koje pripadaju zajednici LGBTIQ;
16. poziva Komisiju da izbjegava promicanje bilo kakvih političkih preporuka koje bi dovele do povećanja nesigurnih radnih odnosa, deregulacije rada i radnih sati, smanjenja plaća, napada na kolektivno pregovaranje ili privatizacije sustava socijalne sigurnosti;
17. snažno potiče Vijeće da deblokira direktivu o primjeni načela jednakog postupanja prema osobama neovisno o vjeroispovijesti ili uvjerenju, invaliditetu, dobi ili seksualnoj orijentaciji, kojoj je cilj horizontalnim pristupom proširiti zaštitu od diskriminacije;
18. podsjeća da jamčenje rodne jednakosti i rješavanje problema rodno uvjetovane razlike u plaćama i mirovinama donose znatne socijalne i ekonomski koristi za cijelokupno društvo;
19. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Komisiji, Vijeću i vladama država članica.